

FŐVÁROSI ÍTÉLŐTÁBLA POLGÁRI KOLLÉGIUMA

2/2008. (IV. 28.) sz. határozata

Kollégiumi vélemény¹

a társadalmi szervezet megszűnésének időpontjával, hatályával összefüggő jogalkalmazási kérdésekről

A társadalmi szervezet önkéntes megszűnése (feloszlás, egyesülés) esetén a legfelsőbb szerv megszűnésre vonatkozó döntése meghozatalának időpontjában bekövetkezik a megszűnés magára a szervezetre nézve; a társadalmi szervezet ezt követően nem működhet, belső szervezeti élete megszűnik.

A társadalmi szervezet külső jogviszonyaiban, harmadik személyek és a bíróság irányában, csak akkor áll be a megszűnés hatálya, amikor a társadalmi szervezetet – az e tárgyban hozott határozat jogerőre emelkedését követően – a nyilvántartásból törlik.

A társadalmi szervezet megszűnése – mind a legfelsőbb szervének határozatán, mind a bírói ítéleten alapuló megszűnés esetén – harmadik személyek irányában a bírósági nyilvántartásból való törléssel következik be.

A társadalmi szervezet hatályos jogi szabályozása

Az egyesülési jogról szóló 1989. évi II. törvény (továbbiakban Etv.) megalkotása előtt a Ptk. a jogi személyek körében külön alcím alatt szabályozta a társadalmi szervezetet és az egyesületet, oly módon, hogy tartalmilag az utóbbiakra vonatkozó szabályokat rendelte alkalmazni az előbbiekre is, ha a társadalmi szervezet alapszabálya másként nem rendelkezett.

Az Etv. hatályba lépése alapvető változást jelentett, ezt követően a társadalmi szervezetekre vonatkozó joganyagot két törvény rendelkezései tartalmazzák: az egyesülési jogról szóló törvény, valamint a Ptk. 61-64. §-ai.

---

¹ Elfogadta a Fővárosi Ítéltábla Polgári Kollégiumának 2008. április 28.-án megtartott kollégiumi ülése.

A hatályos Ptk. VI. fejezetében – a jogi személyek egyes fajtáira vonatkozó külön rendelkezések között – a 8. alcím alatt található az egyesületre és a köztestületre vonatkozó szabályok. A 61. § meghatározza az egyesület fogalmát és azt, hogy jogi személy, a 62. § az egyesület alapszabályának kötelező tartalmát és azt, hogy a bírósági nyilvántartásba vétellel jön létre, továbbá a gazdálkodás és felelősség alapvető szabályait, míg a 63. § az egyesület megszűnését szabályozza, végül a 64. § kimondja, hogy az egyesülési jog alapján létrehozott társadalmi szervezetekre e törvény alkalmazásakor az egyesületre vonatkozó szabályok az irányadók.

Ptk. 61. § Az egyesület olyan önkéntesen létrehozott, önkormányzattal rendelkező szervezet, amely az alapszabályában meghatározott célra alakul, nyilvántartott tagsággal rendelkezik, és céljának elérésére szervezi tagjai tevékenységét. Az egyesület jogi személy.

62. § (1) Az egyesület alapszabályában rendelkezni kell az egyesület nevéről, céljáról és székhelyéről, valamint szervezetéről.

(2) Az egyesület a bírósági nyilvántartásba vételével jön létre.

(3) Az egyesület a vagyonával önállóan gazdálkodik. Egyesület elsődlegesen gazdasági tevékenység folytatására nem alapítható.

(4) Az egyesület tartozásaiért saját vagyonával felel. A tagok - a tagdíj megfizetésén túl - az egyesület tartozásaiért saját vagyonukkal nem felelnek.

63. § Az egyesület megszűnik, ha

a) feloszlását vagy más egyesülettel való egyesülését a legfelsőbb szerve kimondja;

b) az arra jogosult szerv feloszlatja, illetőleg megszűnését megállapítja.

64. § Az egyesülési jog alapján létrehozott társadalmi szervezetekre e törvény alkalmazásakor az egyesületre vonatkozó szabályok az irányadók.

Etv. 3. § (1) A társadalmi szervezet olyan önkéntesen létrehozott, önkormányzattal rendelkező szervezet, amely az alapszabályban meghatározott célra alakul, nyilvántartott tagsággal rendelkezik, és céljának elérésére szervezi tagjai tevékenységét.

A Ptk. 64. §-a kapcsolja össze a Ptk.-nak az egyesületre vonatkozó szabályait az Etv. szabályaival: a társadalmi szervezet megjelölés használata utal arra, hogy a társadalmi szervezet tágabb fogalom, mivel az egyesülési jog alapján létrehozott valamennyi szervezetet jelenti, ugyanakkor a kétféle terminológia – társadalmi szervezet illetve egyesület – ellenére a tartalmi azonosság nyilvánvaló.

E tartalmi azonosság legszembetűnőbb bizonyítéka, hogy a Ptk. 61. §-nak az egyesület fogalmára vonatkozó meghatározása szó szerint azonos az Etv. 3. § (1) bekezdésében foglalt társadalmi szervezet definícióval. A szabályozásbeli különbség mégis abban ragadható meg, hogy míg az Etv. az egyesülési jog alapján létrehozott szerveződések gyűjtőkategóriájaként kezeli a társadalmi szervezetet, addig a Ptk. a személyek, a jogalanyok körében a jogi személy egyik fajtájaként nevesíti az egyesületet.

A párhuzamos szabályozás sajátos következményekkel jár, különösen amiatt, hogy a Ptk.-nak a lerövidült, szinte csak alapvető jellegű, részletszabályokat nélkülöző rendelkezéseivel szemben az Etv.-ben olyan további szabályok találhatóak, melyek nemcsak közjogi, hanem polgári jogi szempontból is jelentősek és figyelembe veendőek. Ezáltal mintegy „kölcsonös mögöttség” áll fenn: az egyesületeknek a Ptk.-beli szabályok mellett mögöttes joganyaga az Etv. (elsősorban a 3-21. §-ai), ugyanakkor a Ptk.-nak az egyesületekre vonatkozó szabályait is megfelelően alkalmazni kell a társadalmi szervezetekre. Ezt a Ptk. 64. §-ban foglalt utaló szabály külön is tartalmazza, de ettől függetlenül is a Ptk. 28-30. §-ai, mint a jogi személyekre vonatkozó általános szabályok irányadók a társadalmi szervezetekre is.

A társadalmi szervezet megszűnésének szabályai és bírói gyakorlata

A társadalmi szervezet megszűnését az Etv. 20. §-a szabályozza. A már említett párhuzamosság folytán ezzel tartalmilag azonos a Ptk. 63. §-ának az egyesület megszűnésére vonatkozó rendelkezése.

Etv. 20. § A társadalmi szervezet megszűnik feloszlással, más társadalmi szervezettel való egyesüléssel, feloszlattal, illetőleg megszűnésének megállapításával.

Ptk. 63. § Az egyesület megszűnik, ha

- a) feloszlását vagy más egyesülettel való egyesülését a legfelsőbb szerve kimondja;
- b) az arra jogosult szerv feloszlátja, illetőleg megszűnését megállapítja.

E szerint tehát a társadalmi szervezet (egyesület) feloszlással, más társadalmi szervezettel (egyesülettel) való egyesüléssel, feloszlattal illetőleg megszűnésének megállapításával szűnhet meg. A feloszlás és az egyesülés a megszűnésnek a szervezet saját elhatározásából fakadó, a legfelsőbb szervének határozatával meghozott döntése, szemben a feloszlattal illetve megszűnés megállapításával, mely bírósági hatáskörbe tartozó, ítélettel történő megszűnési mód.

Bármely módon szűnik meg a társadalmi szervezet, a bírósági nyilvántartásnak ezt a tényt tartalmazni kell, mely követelményt nem a megszűnésre vonatkozó törvényi rendelkezések, hanem a társadalmi szervezetek nyilvántartásának ügyviteli szabályairól szóló 6/1989. (VI. 8.) IM rendelet 6. § (3) bekezdése tartalmazza: a társadalmi szervezet megszűnését a társadalmi szervezet neve mellé írt „M” betűvel kell jelezni.

(A megszűnés nyilvántartáson való átvezetésére általánosan elterjedt és használt kifejezés a törlés. Mind a bírói határozatok, mind a szakirodalom e megfogalmazást alkalmazza, annak ellenére, hogy a törlés kifejezést sem a társadalmi szervezetekre vonatkozó törvények, sem a miniszteri rendelet nem tartalmazzák.)

A megszűnésnek a nyilvántartásban való feltüntetéséről, illetve e regisztrálásnak a megszűnésre vonatkozó hatályáról, a kettő viszonyáról nem szól egyik törvényi rendelkezése sem. A megszűnésre vonatkozó törvényi rendelkezések között – sem a Ptk.-ban, sem az Etv.-ben – nincs továbbá olyan szabály, amely a megszűnés időpontjának meghatározására eligazítást adna.

Az Etv. 20. § illetve a Ptk. 63. § rendelkezéseinek a nyelvtani értelmezéséből az következik, hogy a legfelsőbb szervnek a feloszlást vagy egyesülést kimondó határozatával bekövetkezik a megszűnés, ugyanígy a bíróságnak a feloszlattal elrendelő illetve megszűnést megállapító jogerős ítéletével. Ez az értelmezés azzal is indokolható, hogy mivel a társadalmi szervezet (egyesület) létrejötténél a bírósági nyilvántartás konstitutív hatályát maga a törvény mondja ki (Etv. 4. § (1) bekezdés harmadik mondat, illetve Ptk. 62. § (2) bekezdés), ugyanakkor a megszűnés szabályai ezt nem tartalmazzák, ebből következik, hogy a megszűnésnek nem feltétele a nyilvántartáson való átvezetés.

Megállapítható tehát, hogy a társadalmi szervezet létrejöttével és megszűnésével összefüggésben a nyilvántartás hatályának eltérő szabályozási módja van, amely a bírósági gyakorlatban a konkrét döntések során is hangsúlyt kapott.

A Legfelsőbb Bíróság a BH 1998. évi 462. szám alatt közzétett eseti döntésében rámutatott, hogy a társadalmi szervezet az Etv. 20. §-a alapján nem a társadalmi szervezetnek a nyilvántartásból való törlésével, hanem a közgyűlés határozata alapján szűnik meg. *A társadalmi szervezet önkéntes megszűnése esetén a bíróság csak azt vizsgálja, hogy a legfelsőbb szerv az alapszabály előírásának megfelelően hozott-e határozatot a társadalmi szervezet megszüntetéséről. Amennyiben a legfelsőbb szerv határozata megfelel a követelményeknek, úgy a megszűnés regisztrálásához nem kell bevárni a felszámoló jelentését a vagyoni kérdésekről, mert ennek vizsgálata nem tartozik a bíróság hatáskörébe.*

Az idézett határozat a vagyoni kérdések rendezése szempontjából vizsgálta és válaszolta meg azt, hogy a törléshez – a megszűnés regisztrálásához – nem szükséges a felszámoló jelentésének a bevárása a vagyoni kérdések tárgyában. A társadalmi szervezet feloszlása esetén nem tartozik bírósági útra a vagyoni kérdések rendezése, mivel a jogszabályok a vagyon-elszámolási eljárás tekintetében a bíróságok számára kötelezettséget nem írnak elő.

E döntést alapul véve a BH 2005. évi 323. számú jogesetben is megerősítette a Legfelsőbb Bíróság, hogy a társadalmi szervezet megszűnik, ha a közgyűlés a feloszlását *(nyomtatásban tévesen felosztatás jelent meg)* kimondja. Ezt követően a vagyonával – jogalanyiség hiányában – érvényesen akkor sem rendelkezhet, ha a társadalmi szervezetek nyilvántartásából még nem törölték. Ez a határozat is a társadalmi szervezet megszűnése utáni vagyoni kérdések rendezésének mikéntjével foglalkozik, és ad iránymutatást abban a körben, hogy *a vagyon további sorsát nem a megszünt szervezet, hanem a felszámoló rendezi. Elvégzi annak értékesítését, a hitelezők kielégítését és a fennmaradó vagyonnak a jogosult részére történő átadását. Amennyiben a társadalmi szervezet felszámolás nélkül (a hitelezők kielégítése nélkül) szűnik meg, úgy a vagyonáról való rendelkezésnek megfelelően e vagyonban jogutódlás következik be, amelyről már a jogutód rendelkezhet – a hitelezői igények sérelme nélkül – a nyilvántartásba történő bejegyzéstől függő hatállyal.*

A fenti jogesetekben kifejtett álláspont – miszerint a megszűnés a vagyoni kérdések rendezésétől illetve a törléstől függetlenül bekövetkezik – nemcsak a társadalmi szervezet önkéntes megszűnése, hanem a megszűnés bírói ítélettel való megállapítása esetére is vonatkozik, amint az alábbi példa is mutatja.

Az EBH/1558. számú határozat (2006. évi 2. kötet) elvi éllel mondta ki, hogy a bíróság által megszüntetett társadalmi szervezetet a bíróság határozatának jogerőre emelkedése után a bírósági nyilvántartásból törölni kell, a megszűnésnek nem előfeltétele a vagyoni rendezés. A jogesetben a több mint egy éve nem működő társadalmi szervezet megszűnésének ítélettel való megállapítása iránt indított keresetet az ügyész. Az eljárásban beavatkozóként résztvevő hitelező felülvizsgálati kérelme kapcsán a Legfelsőbb Bíróság rámutatott: *a megszűnés időpontja a bíróság megszűnést*

megállapító határozata jogerőre emelkedésének időpontja, ezért annak napját, a társadalmi szervezet megszűnését dátumszerűen az ítéletben nem lehet meghatározni. A társadalmi szervezet megszűnését – a törvényben meghatározott feltételek fennállása esetén – attól függetlenül meg kell állapítani, hogy a vagyon a hitelezők kielégítésére elegendő-e vagy sem. A megszűnést megállapító határozat jogerőre emelkedését követően pedig a társadalmi szervezetet a bírósági nyilvántartásból törölni kell.

Az ismertetett bírói gyakorlat az Etv. megszűnésre vonatkozó szabályain, így a már idézett 20. §, valamint a 21. § (1) és (2) bekezdésében foglaltakon alapul.

Etv. 21. § (1) A társadalmi szervezet megszűnése esetén - a hitelezők kielégítése után - vagyonáról az alapszabály előírása, vagy a legfelsőbb szervének döntése szerint kell rendelkezni. Az ezzel kapcsolatos teendők ellátása a felszámolók feladata.

(2) Ha a társadalmi szervezet feloszlással szűnt meg vagy megszűnését állapították meg, és a vagyon hova fordításáról nem történt rendelkezés, vagyona a hitelezők kielégítése után állami tulajdonba kerül, és azt közérdekű célra kell fordítani. A vagyon felhasználásának módját nyilvánosságra kell hozni.

A Legfelsőbb Bíróság Közigazgatási Kollégiuma több alkalommal véleményt nyilvánított e rendelkezések értelmezése tárgyában, a megszűnéssel összefüggő vagyoni kérdések rendezéséről (BH 2000/8., 2003/3. és 4., 2006/3. szám). Ezeknek a jogalkalmazási problémáknak a részletes kifejtése azonban jelen előterjesztésnek nem tárgya, de a megszűnés időpontjára, hatályára vonatkozó kérdéssel való összefüggésük nyilvánvaló.

A megszűnéssel kapcsolatban felmerült jogalkalmazási problémák

A bírói gyakorlatban uralkodónak mondható álláspont szerint tehát a megszűnés időpontja az ezt elhatározó testületi döntés meghozatalának, illetve a megszűnést megállapító vagy megszüntetést (feloszlást) elrendelő bírósági ítélet jogerőre emelkedésének napja, mely független a megszűnés nyilvántartásban történő regisztrálásától.

Eljárásjogi szempontból a következő aggályok merülnek fel a kialakult állásponttal kapcsolatban.

A társadalmi szervezet elhatározásából bekövetkező önkéntes megszűnés (feloszlás, egyesülés) során a megszűnt szervezet képviselőjének kérelmére induló nem peres eljárásban, fellebbezhető végzéssel dönt a bíróság a törlés tárgyában. Amennyiben azonban a megszűnésről (feloszlásról vagy egyesülésről) szóló határozathozatal időpontjában megszűnik a szervezet, úgy jogalanyiséga hiányában ezt a kérelmet sem terjesztheti elő. A megszűnt szervezet nevében eljáró korábbi képviselő pedig a már nem létező szervezet képviselője.

Az említett törlés mint változás-bejegyzés iránti nem peres eljárásban fellebbezés előterjesztésére is sor kerülhet, akár az ügyész, akár a kérelmet benyújtó megszűnt szervezet részéről. E fellebbezéseket az ítélőtábla érdemben bírálja el, annak ellenére, hogy perbeli jogképességgel nem rendelkezik a kérelmező, adott esetben a fellebbezést előterjesztő.

Ügyszintén a perbeli jogképesség hiányát kellene megállapítani abban a perben is, amelyet a társadalmi szervezet tagja indít az Etv. 10. § (1) bekezdése alapján a feloszlást vagy egyesülést kimondó határozat törvénysértő voltára hivatkozva. Az idézett törvényhely szerint ugyanis a társadalmi szervezet törvénysértő határozatát bármely tag a tudomására jutástól számított 30 napon belül bíróság előtt megtámadhatja. Amennyiben a megszűnés tárgyában született határozat meghozatalának időpontjában bekövetkezik a társadalmi szervezet megszűnése, az ezen határozat megtámadása iránt indított peres eljárásnak a társadalmi szervezet – jogalanyiség nélkül – már nem lehet az alperese.

A felsorolt érvek a bírósági peres és nem peres eljárás lefolytatásának alapfeltételét jelentő perbeli jogalanyiságot érintik, melynek hiánya nem áthidalható eljárásjogi akadály.

Arra a helyzetre sem lehet kielégítő megoldást találni, ha a bíróság a megszűnés tárgyában hozott határozatot utóbb megsemmisíti: a jogerős ítélet ilyen esetben visszamenőlegesen „hatálytalanítja” a határozathozatallal bekövetkezett megszűnést.

Nemcsak eljárásjogi, hanem legalább ilyen súlyú dogmatikai probléma is felmerül a kialakult álláspont fenntarthatóságát illetően a következő okokból.

Az előterjesztés első részében kifejtettek szerint a Ptk.-nak a jogi személyekre vonatkozó általános rendelkezései irányadóak a társadalmi szervezetekre, így azok megszűnésére is. A Ptk. 64. §-a alapján a társadalmi szervezetekre az egyesületekre vonatkozó szabályokat alkalmazni kell, az egyesületekre pedig, mint a jogi személy egyik altípusára vonatkoznak a Ptk. 29. §-ában foglalt előírások.

Ptk. 29. § (1) A jogi személy létrejöttének és megszüntetésének feltételeit a jogszabály a jogi személy egyes fajtáihoz képest állapítja meg. Jogi személyt jogszabály is létesíthet.

(2) A jogi személy létesítéséről szóló jogszabályban, határozatban vagy okiratban meg kell állapítani a jogi személy nevét, tevékenységét, székhelyét és - ha erről külön jogszabály nem rendelkezik - képviselőjét.

(3) A jogi személy nevében aláírásra a jogi személy képviselője jogosult. Ha nem ő az aláíró, és jogszabály a nyilatkozat érvényességéhez írásbeli alakot kíván, két képviseleti joggal felruházott személy aláírása szükséges. Jogszabály ezektől a rendelkezésektől eltérhet.

(4) Ha jogszabály a jogi személy létrejöttét nyilvántartásba vételhez köti, a bejegyzett körülmények megváltoztatása harmadik személyek irányában csak akkor hatályos, ha a változást a nyilvántartásba bevezették.

A Ptk. idézett szabályainak a társadalmi szervezetekre való kötelező alkalmazása nem képezheti vita tárgyát. Ezt jól példázza, hogy a Ptk. 29. § (3) bekezdésének korábban hatályos szabályára tekintettel hozta meg a Legfelsőbb Bíróság a társadalmi

szervezetnél, alapítványnál a bankszámla feletti rendelkezésről szóló 3/2005. KJE számú jogegységi határozatát, majd a Ptk. 29. § (3) bekezdésének módosítását követve az 1/2008. KJE számú jogegységi határozat kimondta, hogy a korábbi jogegységi határozat nem alkalmazható a Ptk. 29. § (3) bekezdés harmadik mondatának hatályon kívül helyezése folytán.

A fentiekhez képest megállapítható, hogy a Ptk. 29. § (4) bekezdésében foglalt szabálynak is érvényesülnie kell a társadalmi szervezetek vonatkozásában. Ennek lényege az, hogy a társadalmi szervezet is olyan jogi személy, melynek létrejöttét nyilvántartásba vételhez köti a jogszabály (Ptk. 62. § (2) bekezdés, Etv. 4. § (1) bekezdés), ezért a bejegyzett körülmények megváltoztatása harmadik személyek irányában csak akkor hatályos, ha a változást a nyilvántartásba bevezették.

A társadalmi szervezet megszűnése olyan változás, melynek a nyilvántartásban való feltüntetése kötelező: a megszűnés bejegyzése a társadalmi szervezetnek a nyilvántartásból való törlését jelenti. A megszűnés tehát – mivel bejegyzett körülmény megváltozásának minősül – harmadik személyek irányában csak attól kezdve hatályos, ha ez a változás a nyilvántartáson átvezetésre kerül. Ennek indoka az, hogy harmadik személyek a jogi személyt érintő lényeges változásokról csak a nyilvántartásból szerezhetnek hiteles tudomást.

A Ptk. 29. § (4) bekezdésében megfogalmazott törvényi követelmény érvényesülését akadályozza az az értelmezés és gyakorlat, mely szerint a megszűnés már a határozathozatallal bekövetkezik és ennek időpontjára, hatályára nincs kihatással a nyilvántartáson való átvezetés (törlés). Ennek az álláspontnak az elfogadása azzal jár, hogy a szervezetre vonatkozó alapvető nyilvántartási adat változását harmadik személyek irányában annak ellenére bekövetkezettnek tekinti, hogy a körülmény megváltozása a nyilvántartásból nem állapítható meg, arról a harmadik személy nem győződhet meg. Mindez ellentétes a Ptk. 29. § (4) bekezdésében foglalt előírással.

A most kifejtett gondolat megjelent a bírói gyakorlatban is. A Pécsi Ítéltábla egyik határozata (BDT 2005/1249, nyomtatásban BDT 2005/10/137. szám alatt közzé tett jogeset) hangsúlyozza, hogy *az egyesület önkéntesen létrehozott társadalmi szervezet, amely saját hatáskörében dönt a megszűnéséről is. Ebben az esetben az egyesület megszűnésének módja és alakja az önkéntesen elhatározott feloszlás, azonban az egyesület megszűnése, figyelemmel az Etv. 4. § (1) bekezdésére, valamint a Ptk. 29. § (4) bekezdésében írtakra a nyilvántartásból való törléssel következik be. E két aktus ugyanúgy elválnak egymástól, mint az egyesület alapításakor az alapítást kimondó határozat meghozatala és az egyesületnek a bírósági nyilvántartásba vétele.*

A Szegedi Ítéltábla a BH 2004/427. szám alatt közzé tett eseti döntésének indokolása is hasonló érvelést tartalmaz, megállapítva, hogy *a konstitutív hatályú bírósági nyilvántartásba vételt elrendelő jogerős végzéssel válik a társadalmi szervezet jogi személlyé. Megszűnésére a közgyűlés határozata vagy bírói ítélettel történt megállapítás alapján kerülhet sor. A megszűnés megállapításához szükséges a bírósági nyilvántartásból történő törlést elrendelő jogerős végzés meghozatala is.*

Egyéb szervezetekre vonatkozó szabályozás

Megvizsgálva az egyéb jogi személyek megszűnésére irányadó rendelkezéseket, megállapítható, hogy az alapítvány, a gazdasági társaság és a szövetkezet megszűnésére vonatkozó szabályozás a Ptk. 29. § (4) bekezdésével összhangban a megszűnés hatályát a nyilvántartásból való törléshez köti:

- a Ptk. 74/A. § (6) bekezdése szerint az alapítvány a nyilvántartásból való törléssel szűnik meg.
- a gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. törvény (Gt.) 65. §-a szerint a gazdasági társaság a cégjegyzékből való törléssel szűnik meg.
- a szövetkezetekről szóló 2006. évi X. törvény 91. §-a szerint a szövetkezet a cégjegyzékből való törléssel szűnik meg.

Általánosságban a cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvény (Ctv.) 62. § (4) bekezdése mondja ki valamennyi nyilvántartott cég vonatkozásában azt a szabályt, hogy a cég a cégjegyzékből való törléssel szűnik meg.

Külön említést érdemel a gazdasági kamarákról szóló 1999. évi CXXI. törvénynek a megszűnésre vonatkozó szabályozása. A kamarai törvény 3. § (1) bekezdése értelmében a gazdasági kamarák köztestületek, ezért a Ptk. 65. § (6) bekezdése értelmében – ha törvény eltérően nem rendelkezik – a köztestületre az egyesületre vonatkozó szabályokat kell megfelelően alkalmazni. A 7. § (1) bekezdése a gazdasági kamara lehetséges megszűnési módjait szabályozza (egyesülés, szétválás, taglétszám minimum alá csökkenése, bíróság általi feloszlítás), míg a 28. § (6) bekezdése akként rendelkezik, hogy a kamara feloszlítása vagy megszűnésének megállapítása esetén a nyilvántartásból való törléséről rendelkező bírósági határozat jogerőre emelkedésének napjával szűnik meg, tehát a külön törvény a megszűnésre eltérő szabályt tartalmaz, amennyiben annak bekövetkezését a törléshez köti.

Végül ide kívánczik az európai területi együttműködési csoportosulásról szóló 2007. évi XCIX. törvény szabályozása is, melynek 5. § (1) bekezdése szerint a csoportosulás bírósági nyilvántartásba vétellel jön létre. A nyilvántartásba vételi eljárás nem peres eljárás, melyre a Fővárosi Bíróság kizárólagosan illetékes. A 17. § szerint a csoportosulás a nyilvántartásból való törléssel szűnik meg. (Az együttműködési csoportosulás az Európai Közösség területén jogi személyiséggel rendelkezik.)

Összegezve megállapítható tehát, hogy valamennyi nyilvántartásba vételhez kötött szervezet megszűnésére vonatkozik az a szabály, hogy a nyilvántartásból való törléssel szűnik meg, biztosítva ezzel a Ptk. 29. § (4) bekezdésében foglalt követelmény érvényesülését.

*

Mindezek alapján arra a kérdésre kell választ találni, hogy a társadalmi szervezet megszűnése a törlés konstitutív hatályának törvényi szabályozása hiányában mely

időponttal következik be, harmadik személyek vonatkozásában a megszűnés hatálya mikor áll be.

Annak érdekében, hogy a Ptk. 29. § (4) bekezdésében foglalt elv ne sérüljön, ugyanakkor az egyesületre, társadalmi szervezetre vonatkozó speciális szabály is érvényesüljön a hatályos joganyag mellett a következő álláspont elfogadása jelentheti a megoldást.